

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
התוכנית הבין-אוניברסיטאית ללימודי אפריקה

מבוא לאנתרופולוגיה של אפריקה

ד"ר ענת רוזנטל

מספר קורס 192-1-11/192-1-116

קורס שנתי תשע"ו

פרטי הקורס:

יום ב' 10:00-12:00 בניין 90 כיתה 123

תיאור הקורס:

מטרת הקורס הנה להפגיש את הסטודנטים עם המחקר האנתרופולוגי שעוסק באפריקה. מראשית ימיה עסקה האנתרופולוגיה במחקר בחברות אפריקאיות, במסגרת הקורס נסקור את התפתחות המחקר האנתרופולוגי ככלל, ואת המחקר האנתרופולוגי באפריקה בפרט. על הרצף שבין ראשית האנתרופולוגיה לאנתרופולוגיה עכשווית, הקורס יבחן את השינויים בתחומי העניין, שיטות המחקר, מושאי המחקר והמסגרות התיאורטיות בהם עוסקת האנתרופולוגיה של אפריקה.

דרישות הקורס והרכב ציון:

השתתפות - 10%

מטלת אמצע שנה - 20%

בחינת בית מסכמת - 70%

ההשתתפות בקורס כוללת נוכחות בשיעורים וקריאה.

תוכנית הקורס ורשימת הקריאה

*יתכנו שינויים בתוכנית הקורס

סמסטר א'

פתיחה

26.10.2015

היסטוריה ותיאוריה באנתרופולוגיה

2.11.2015

9.11.2015

דשן, שלמה ומשה שוקד. (1998). "הערות על מאה שנות אנתרופולוגיה", בתוך: שוקד ודשן (עורכים) *החוויה הבין תרבותית: מקראה באנתרופולוגיה*. ירושלים: שוקן, עמ' 7-20.

עבודת שדה אנתרופולוגית

16.11.2015

בוהאנו, ל. (1966). "שיקספיר בג'ונגל". בתוך רבינוביץ' ד. (עורך) *שיקספיר בג'ונגל: על מפגשים בין תרבותיים*. ירושלים הוצאת דביר בשיתוף מכון ון-ליר. עמ' 19-31.

Evans-Pritchard, E.E. (1940). *The Nuer: A description of the Modes of Livelihood and Political Institutions of a Nilotic People*. London: Oxford University Press. pp 7-15 (part III of the Introduction).

אנתרופולוגיה ואפריקה

23.11.2015

Ferguson, J. (2006). "Introduction to Global Shadows: Africa and the world". In *Global Shadows: Africa in the Neoliberal World Order*. Durham: Duke University Press. Pp. 1-23.

שארות

30.11.2015

7.12.2015

Evans-Pritchard, E.E. (1951). *Kinship and Marriage among the Nuer*. London: Oxford University Press. pp. 124-151.

Madhavan, Sangeetha. (2004). "Fosterage patterns in the age of AIDS: continuity and change". *Social Science and Medicine*, 58(7):1443-1454.

טקסים, דת וכישוף

14.12.2015

21.12.2015

28.12.2015

Ortner, S. (1973). "On Key Symbols", *American Anthropologist*. 77:1338-1346.

טרנר, ו. (2004). "לימינליות וקומוניטס" בתוך *התהליך הטיקסי: מבנה ואנטי מבנה*. תל אביב, רסלינג. עמ' 87-100, 112-1125.

גלקמן, מ. (1998). "ההגיון שבמדע ובכישוף האפריקניים" בתוך *משה שקד ושלמה דשן (עורכים) החוויה הבין-תרבותית*. תל אביב הוצאת שוקן. עמ' 113-121.

Ashforth, A. (2005). "Mufhi, Medicine and Witchcraft: Regulating 'African Science' in Post-Apartheid South Africa?" *Social Dynamics* 31(2):211-242.

קולוניאליזם, פוסט-קולוניאליזם ועצמאות

4.1.2016

11.1.2016

18.1.2016

Forde, D. (1939). "Government in Umor: A Study of Social Change and Problems of Indirect Rule in a Nigerian Village Community". *Africa* 12(2):129-162.

Berman, B.J. (1991). "Nationalism, Ethnicity, and Modernity: The Paradox of the Mau Mau". *Canadian Journal of African Studies / Revue Canadienne des Études Africaines* 25(2):181-106.

West, G.H. (2010). "Govern Yourselves!" Democracy and Carnage in Northern Mozambique". In Grinker, R.R., Lubkemann, S.C, and Steiner, C.B. (eds) *Perspectives On Africa: A Reader in Culture, History, and Representation*. Oxford: Wiley-Blackwell. pp. 644-659.

סמסטר ב'

ערים ועיור

7.3.2016

14.3.2016

Hanna, W.J. and Hanna J.L. (1967). "The Political Structure of Urban-Centred African Communities". In Miner, H. (ed) *The City in Modern Africa*. New York: Praeger. pp. 39-54.

Packer, G. (2006). "The Megacity: Decoding the Chaos of Lagos". *The New Yorker*. (November 13, 2006). (http://www.newyorker.com/archive/2006/11/13/061113fa_fact_packer).

מערכות פוליטיות וביורוקרטיות

21.3.2016

28.3.2016

Gluckman, M. (1940). "The Kingdom of the Zulu of South Africa". In Fortes, M. and Evans-Pritchard, E.E. (eds) *African Political Systems*. London: Oxford University Press. pp. 25-55.

Smith, D.J. (2010). "Nigerian Scams as Political Critique: Globalization, Inequality, and 419". In Grinker, R.R., Lubkemann, S.C, and Steiner, C.B. (eds) *Perspectives On Africa: A Reader in Culture, History, and Representation*. Oxford: Wiley-Blackwell. pp. 616-628.

ארגונים והתארגנויות

4.4.2016

11.4.2016

קולסון, א. (1980). "נקמה ופיקוח חברתי בחברת הטונגה". בתוך: שוקד מושה, עמנואל מרכס, ושלמה דשן (עורכים). פרקים באנתרופולוגיה חברתית. ירושלים ותל אביב: שוקל. עמ' 163-172.

Pfeiffer, J. (2004). "Civil Society, NGOs and the Holy Spirit in Mozambique". *Human Organization*. 63(3):359-372.

סביבה ושינויי אקלים

2.5.2016

9.5.2016

Evans-Pritchard, E.E. (1940). *The Nuer: A description of the Modes of Livelihood and Political Institutions of a Nilotic People*. London: Oxford University Press. pp 51-93.

Thebaud, B. and Batterbury, S. (2001). "Sahel Pastoralists: Opportunism, Struggle, Conflict and Negotiation. A Case Study from Eastern Niger. *Global Environmental Change*. 11:69-78.

קונפליקט ומלחמה

16.5.2016

23.5.2016

Fortes, M. and Evans-Pritchard, E.E. (1940). *African Political Systems*. London: Oxford University Press. pp. xix-xx, 291-295.

Taylor, C.T. (2010). "Sacrifice as Terror: The Rwandan Genocide of 1994". In Grinker, R.R., Lubkemann, S.C, and Steiner, C.B. (eds) *Perspectives On Africa: A Reader in Culture, History, and Representation*. Oxford: Wiley-Blackwell. pp. 555-568.

פיתוח ותת-פיתוח

30.5.2016

6.6.2016

Rodney, W. (2010). "How Europe Underdeveloped Africa". In Grinker, R.R., Lubkemann, S.C, and Steiner, C.B. (eds) *Perspectives On Africa: A Reader in Culture, History, and Representation*. Oxford: Wiley-Blackwell. pp.439-449.

Maes, K. (2012). "Voluntarism or Labor Exploitation? Harnessing the Volunteer Spirit to Sustain AIDS Treatment Programs in Urban Ethiopia". *Human Organization*, 71(1):54-64.

סיכום

13.6.2016

20.6.2016

27.6.2016